

Rådgivning skal øge udbytterne

Projektet NutHy har til formål at bane vej for højere økologisk udbytter med flere tilgængelige næringsstoffer

RÅDGIVNING

AF IRENE BRANDT-MØLLER

En række økologirådgivere har i projektet NutHy været inddraget for at udvikle nye koncepter for inkluderende rådgivning og formidling, som tilpasses landmændenes behov. Målet er at udvikle metoder til mere effektiv implementering af viden i praksis. Michael Tersbøl fra ØkologiRådgivning Danmark, ØRD, er en af de rådgivere, der deltager i projektet.

»Vi er blevet inviteret til at deltage i Rådgiverskolen i NutHy, hvor vores rolle i projektet er at udvikle rådgivningsmetoder, som sikrer, at rådgivningen får større gennemslagskraft i forhold til at forbedre økologisk dyrkning og fremme brugen af forskningsresultater i rådgivningsarbej-

det,« fortælle Michael Tersbøl.

Highcrop-billedværktøjet, som er udviklet til optimering af økologisk planteproduktion, indgår blandt andet i Rådgiverskolen under NutHy.

»Som rådgiver møder man mange forskellige typer landmænd, og de skal jo alle rådgives på den måde, som de er mest modtagelige for, og her er billedværktøjet en stor hjælp til hurtigt at finde ud af, hvilken type landmand man har med at gøre. Samtidig får landmanden selv sat ord på sine egne mål. I det hele taget synes jeg, at billedværktøjet fungerer godt, og ofte er det med til at få bragt emner på banen, som ellers ikke ville være blevet italesat,« konstaterer Michael Tersbøl.

Han fremhæver blandt andet, at en samtale, der tager afsæt i billeder, er mere åben, end en samtale, der er styret af konsulentens spørgsmål til landmanden.

Løfter udbytterne

Det overordnede formål med hele projektet er at sætte fokus på at øge udbytter og ressourceeffektivitet i

Michael Tersbøl.

økologisk planteproduktion ved målrettet og helhedsorienteret optimering af næringsstofforsyningen og en effektiv implementering i praksis.

»Men det er jo ikke bare et spørgsmål om at sprede mere gylle på markerne,« siger Michael Tersbøl.

I stedet tager rådgivningen til de landmænd, der ikke når de udbytter, der er potentiale for i den økologiske produktion, afsæt i viden, der dels produceres i projektet, og dels er produceret i tidligere projekter.

»Sammen med landmanden og

vores kollegaer trænes vi i at tænke ud af boksen. I rådgivergruppen er vi nu begyndt at diskutere konkrete problemstillinger, vi møder som rådgivere. Det er nyt og fungerer så godt, at vi i ØRD nu skiftets til på vores fællesmøder at fremlægge en case, som kollegaerne kan byde ind på,« siger Michael Tersbøl.

Samtidig er rådgiverne gennem arbejdet med billedværktøjet blevet trænet i at se på landmandens bedrift ud fra et mere systemiseret udgangspunkt, hvor der ikke tages afsæt i det konkrete problem, men i stedet i landmandens målsætning for sin ejendom, og hvilke udfordringer, de støder på, mens de arbejder sig hen mod målet.

»Umiddelbart vil man nok være tilbøjelig til at anbefale landmanden at finde striglen frem, hvis der er ukrudtsproblemer i marken; men en anderledes og mere konstruktiv tilgang til ukrudtsproblemet kan også være i stedet for bare at strigle det væk, at finde årsagen til, at man har et ukrudtsproblem,« siger Michael Tersbøl.

Mange motiveres af udvikling og ny læring ... men det kræver fokus at ændre arbejdsgangene

RÅDGIVNING

AF IRENE BRANDT-MØLLER

Susanne Kromann Helle er økologisk planteavlserådgiver hos Agrovi. Til daglig tænker hun over, at det er heldigt, at mange forbrugere har et godt indtryk af økologien, og at dette betyder meget for arbejdsglæden hos økologer.

»Men det er meget vigtigt, at vi fortsætter med at turde tale om de svære ting og ømme punkter, fordi det er den eneste måde, vi være troværdige og udvikle os. Jeg har nok også stadig noget at lære her, hvor jeg måske er ved at være lidt træt af at være skydeskive for konventionelle landmænd og konsulenter. Og jeg tror, de er lige så trætte af den modsatte tendens. Lad os alle blive lidt bedre til at tale pænt sammen, og især lytte - som er det sværeste overhovedet,« fortæller Susanne Kromann Helle.

Hun har deltaget på Rådgiverskolen i projektet NutHy, og her fortæller hun om sine erfaringer fra skolen.

Har du på rådgiverskolen fået nye redskaber, som du kan bruge i dit arbejde som rådgiver?

»Det er virkelig et godt spørgsmål. Jeg er nok især blevet bedre til at finde viden, både skriftligt og ved at finde de rigtige mennesker at tale med. De andre værktøjer, som vi har stiftet bekendtskab med, har jeg ikke brugt så meget endnu. Det skyldes nok især, at konsulentarbej-

Susanne Kromann Helle

det drives meget af de opgaver, der naturligt ligger i kalenderen hen over året - ikke mindst skemafrister. Så det kræver vilje at gøre den ekstra indsats for at lægge mere interesse-tid ind til at arbejde med nye tiltag. Det kan måske sammenlignes med livet på en bedrift, hvor arbejdet går i en naturlig gænge, som nemt kan komme til at tage al fokus, i hvert fald i de travle perioder. Men mange af os motiveres jo også af udvikling og ny læring, så det er noget, som jeg prøver at fremme - både for mig selv og for andre.«

Hvordan har dine kunder taget imod for eksempel at arbejde med Billedværktøjet?

»Jeg har endnu kun prøvet det af med den landmand, som jeg arbej-

der sammen med i projektet. Jeg synes, at han tog meget positivt imod det, men han er også en meget åben og nysgerrig person, som altid går og tænker tanker om, hvordan han vil udvikle sin bedrift. Jeg tror sagtens, det kan bruges i større omfang, men det handler igen om at sætte tid af til det - ikke mindst til opfølgning, som ser ud til at være det helt afgørende for få nye metoder i brug - i nærmest alle sammenhænge.«

Har rådgiverskolen påvirket dit syn på, hvad god rådgivning er?

»Det har nuanceret mit syn på god rådgivning. Jeg lagde tidligt mærke til, at der er meget stor forskel på, hvor mange beslutninger og hvor meget ansvar landmænd lægger over til deres rådgiver. Jeg oplever også, at de, der tager mest ansvar og beslutninger, har størst motivation og succes. Derfor har jeg tænkt, at der ligger et potentiale i at fremme nysgerrighed og motivation. I projektet har jeg mødt meget forskellige rådgivere med meget forskellige niveauer af erfaring og forskellig tilgang til rådgivning. Nogle taler om meget personlige ting med kunder, og nogle holder det strengt fagligt. Og jeg oplever, at det er helt fint, og at vi ender med at have de kunder, som kan lide den måde, som vi hver især gør det på. Det er langt mere troværdigt at være sig selv, end at prøve at leve op til en eller anden rolle. Og hvis man så ender med ikke at have nogle kunder, var det måske ikke det rigtige arbejde alligevel.«

Formålet med NutHy

Fokus sættes på at øge udbytter og ressourceeffektivitet i økologisk planteproduktion ved målrettet og helhedsorienteret optimering af næringsstofforsyningen og en effektiv implementering i praksis.

Specifikt søger projektet at give:

- ▶ Identifikation på bedriftsniveau af ubalancer i opfyldelse af planternes behov, hvor der under hensyntagen til sædskifte, jordtype og udbyttensniveau tages udgangspunkt i alle væsentlige makronæringsstoffer, dvs. N, P, K og S.
- ▶ Bedre intern recirkulering i sædskiftet, så næringsstofferne flyttes hen, hvor der er mest brug for dem. Recirkuleringen kan ske vha. stærke efterafgrøder, hvor frigivelsen times med det efterfølgende behov, vha. biogasanlæg, hvor afgasset plantemateriale recirkuleres, eller vha. grøngødning.
- ▶ Identifikation af alternative næringsstofkilder med udgangspunkt i egnede restprodukter med både mængdemæssig betydning og rimelig sandsynlighed for mulig godkendelse til økologisk brug inden for et kort til mellemlangt tidsperspektiv. Behovet for disse kilder øges væsentligt i takt med udfasning af adgangen til konventionel husdyrgødning.
- ▶ Nye koncepter for inkluderende rådgivning og formidling, som tilpasses stakeholderens behov. Her tænkes interaktioner mellem landmænd, rådgivere og forskere, som skal bidrage til mere effektiv implementering af viden i praksis og give effektiv feedback til rådgivere og forskerne.

Projektperiode: 2017-2020

Projektet er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug og Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Fødevareministeriet som en del af Organic RDD-3 programmet, som koordineres af ICROFS.

Tror du, at du nu er bedre rustet til at hjælpe landmændene med at implementere faglig viden og forskning med henblik på at opnå øgede udbytter på marken?

»Ja, til dels. Men vi har stadig en meget stor udfordring med lav husdyrtæthed på Sjælland, som betyder

meget, og som ikke er så let at lave om på.«

Vil du vide mere om NutHy:

- ▶ Janne Aalborg Nielsen
jan@okologi.dk